

VUOR29.

VUORENTAUSTAN ETELÄOSAN ASEMAKAAVA JA MUUTOS

Dnro: 352/10.02.03/2023

Yleiskaavallinen tarkastelu

Ylöjärven kaupunki laatii asemakaavaa Vuorentaustan Tukiaistenmaan alueelle. Tukiaistenmaan alueen asemakaava jatkaa Murron alueen muutosta ja laajennusta koskevaa asemakaavaa, joka hyväksyttiin Kaupunginvaltuustossa 22.5.2023. Mastontien jatke Tampereen rajalle ja siitä eteenpäin Myllypuronkadulle on mukana Kaupunginvaltuustossa 22.5.2023 hyväksytyssä kaavakartassa. Asemakaava sai lainvoiman 12.07.2023.

Alueen voimassa oleva yleiskaava on vuodelta 1984, joten asemakaavoituksen tueksi on laadittu tämä yleiskaavallinen tarkastelu. Yleiskaavallinen tarkastelu on katsaus suunnittelualueelle ja sen lähistöä koskeviin voimassa oleviin ylempiasteisiin kaavoihin ja ajankohtaisiin suunnitelmiin. Yleiskaavallisen tarkastelun loppuosaan on kirjattu tarkastelusta johdettuja päätelmiä sekä suosituksia.

Sisällysluettelo:

Voimassa olevat kaavat.....	3
Maakuntakaava suunnittelualueella	3
Maakuntakaavamerkinnot suunnittelualueen lähiympäristössä.....	5
Voimassa oleva yleiskaava	8
Kaupunkiseudun suunnittelu	8
Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma.....	9
MAL 4-sopimus	9
Ylöjärven kaupungin strategia.....	9
Raitiotien suunnittelu (Lielähti-Ylöjärvi).....	10
Tampereen kaupunkiseudun liikenneverkosto	10
Tampereen kaupunkiseudun pyöräliikenteen pääverkko	12
Teivaalanharju osana valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.....	12
Liikenneverkko ja joukkoliikenne	13
Tampereen kaupungin kaavatilanne	14
Yleiskaavallisen tarkastelun päätelmiä ja suosituksia.....	15

Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä julkisten ja kaupallisten palveluiden saavutettavuutta joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn avulla.

Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sovitettava ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa alueen omaleimaisuutta. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilymiseen. Alueen kytkeytyvyys seudullisille virkistysalueille ja ulkoilureiteille tulee ottaa huomioon.

Erityismääräys 13

Erityismääräys koskee mm. merkintöjä: Taajamatoimintojen alue: Tampere ja Ylöjärvi / Myllypuron Natura-alueen lähivaluma-alue.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät Myllypuron (FI0345001) Natura-alueen valuma-alueella suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesitalouden ja veden laadun säilymiseen.

Viheryhteys

Merkinnällä osoitetaan taajamiin liittyvät olemassa olevat tai tavoitteelliset viheryhteydet, joilla on erityistä merkitystä alueellisen virkistysverkoston ja/tai ekologisten yhteyksien kannalta.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden ja ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Kasvutaajamien kehittämisvyöhyke

Merkinnällä osoitetaan vyöhyke, jonka maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet ovat maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeisiä potentiaalisia taajama-alueiden, väyläverkoston ja muun yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntia ja joihin kohdistuu hajarakentamispainetta. Kasvuvyöhykkeeseen kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Pirkkalan, Pälkäneen, Tampereen, Valkeakosken, Vesilahden ja Ylöjärven ne alueet, joiden saavutettavuus, väestökehitys ja aluerakenne täyttävät kasvuvyöhykkeen kriteerit. Merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien maaseudun elinkeinojen kehittämistä ja näihin liittyvää rakentamista.

Kehittämissuositus: Alueen maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ensisijaisesti ohjattava taajama-alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikennejärjestelyihin, erityisesti joukkoliikenteen mahdollistavaan yhdyskuntarakenteeseen, infrastruktuuriin, palvelujen saavutettavuuteen, toimiviin virkistysalueisiin sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen.

Maakuntakaavamerkinnot suunnittelualueen lähiympäristössä

Kaupunkiseudun läntinen yritysalueiden kehittämisvyöhyke

Suunnittelualueen läheisyydessä sen länsipuolella sijaitsee Kaupunkiseudun läntinen yritysalueiden kehittämisvyöhyke. Merkinnot osoitetaan Tampereen ydinkaupunkiseudun länsieteläsuuntainen yritysaluevyöhyke. Vyöhyke ulottuu Ylöjärven Elovainiosta Kolmenkulman, Pitkäniemen, lentoaseman ja kehäteiden palvelu- ja yritysalueiden kautta Lempäälän Marjamäkeen. Marjamäestä vyöhyke jatkuu edelleen tien 130 suunnassa Valkeakoskelle.

Kehittämissuositus: Aluekokonaisuutta kehitetään hyvin saavutettavana, valtakunnallisesti merkittävänä ja vetovoimaisena yritysalueeksi. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon eheä yhdyskuntarakenne ja alueiden tarkoituksenmukainen toteutusjärjestys sekä kehän suuntainen joukkoliikenne. Lentoaseman, valtatie 3 ja 2-kehän alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota uuden maankäytön yhteensovittamiseen viheryhteyksien ja virkistyskäytön kanssa. Lentoaseman toiminnallista kytkeytymistä Tampereen keskustaan ja kaupunkiseudun eteläisiin alakeskuksiin tulee edistää. Kolmenkulman aluetta kehitetään erityisesti ympäristöteollisuuden ja cleantech-yritystoiminnan yritysten sijoittumisedellytyksiä suosivasti. Tien 130 varren maankäytössä tulee kiinnittää erityistä huomiota alueiden toteuttamisjärjestykseen.

Aluetta tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Maankäytön suunnittelussa tulee edistää toimintojen saavutettavuutta kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä.

Virkistysalue: Alinenjärvi, Kaakkurijärvet, Ahvenisto

Virkistysalue Alinenjärvi, Kaakkurijärvet, Ahvenisto. Merkinnot osoitetaan seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeät alueet. Alueella voi sijaita olemassa olevia vakituisia tai lomarakennuspaikkoja. Kohdemerkinnällä osoitetaan sellaisia seudullisesti merkittäviä virkistysalueita, joiden osoittamiseen ei maakuntakaavan mittakaavan vuoksi ole tarkoituksenmukaista käyttää aluevarausmerkintää. Merkintään liittyy Nokialla Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em7 sekä Kangasalla ja Pälkäneellä Keisarinharju-Vehoniemenharjun Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em10.

Suunnittelumääräys: Alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen ja kehittäminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueella. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue: Ylöjärvenharju

Merkinnot osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Arvokas geologinen muodostuma (ge1), harjualue

Teivaalanharju, arvoluokka 3, maakunnallisesti arvokas.

Valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetty ja/tai maakunnallisesti arvokas maisema-alue: Teivaalanharju

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisiksi esitetyt, maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Ma) sekä maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Mam).

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Suojelualue (S)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallispuistot ja luonnonpuistot sekä soiden-, rantojen-, vanhojen metsien, lehtojen- ja lintuvesiensuojelualueet. Merkinnällä osoitetaan myös ne suojelualueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain ja/tai muun lainsäädännön perusteella, sekä koskien suojelulla rauhoitetut kosket.

Kohdemerkintää käytetään osoittamaan 2–10 hehtaarin kokoisia alueita. Alle 2 hehtaarin kokoisia alueita ei osoiteta maakuntakaavassa. Alueilla, joihin sisältyy pinta-alaltaan merkittäviä vesialueita, käytetään lisäksi alueen ulkorajat osoittavaa merkintää.

Suojelumääräys:

Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset, ja alueiden toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti valtio. Muiden alueiden osalta suojelun toteutus päätetään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Ulkoilureitti: Pirkan ura

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Merkintä osoittaa ensisijaisesti tarpeen reitille.

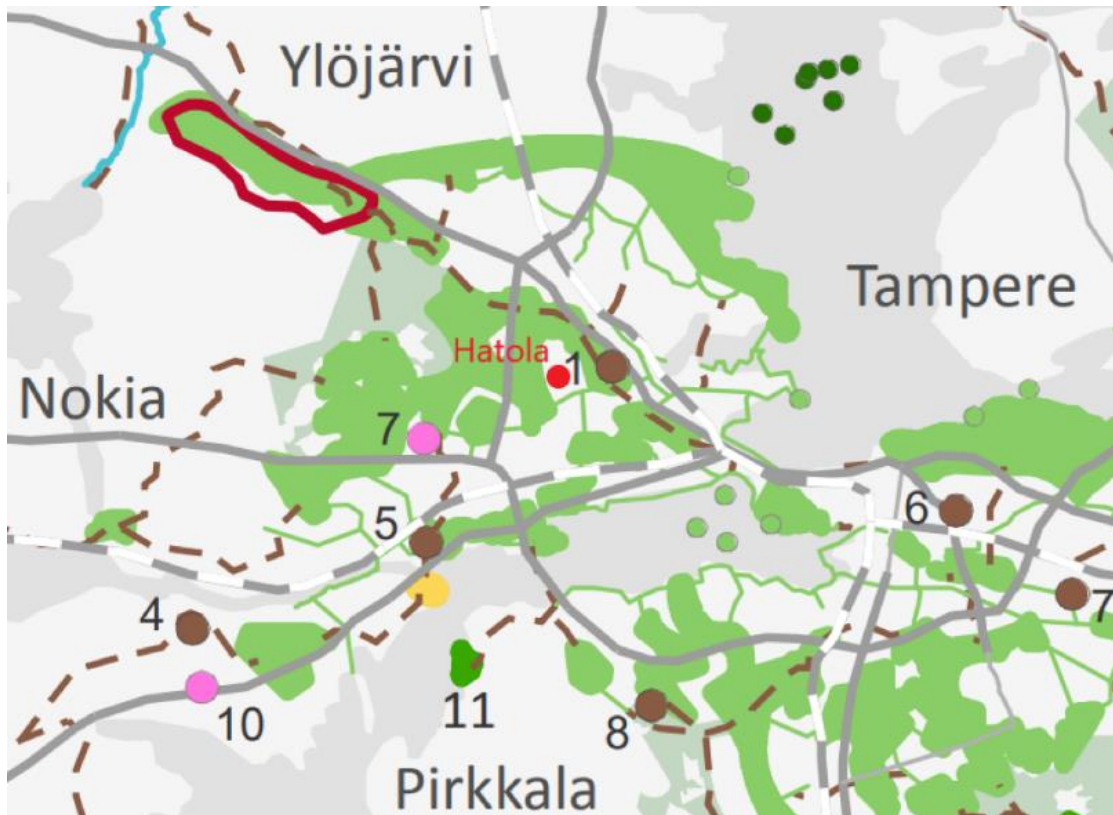
Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava ulkoilureitin toteuttamisedellytykset osana maakunnallisesti ja seudullisesti toimivaa reitistöä. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota luonnonarvojen säilymiseen suuntaamalla reitit kulutusta kestäville alueille.

Urheilupalvelujen alue (u)

Kohdemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät urheilupalvelujen alueet.

Suunnittelumääräys: Alueen kehittämisen ja toteuttamisen tulee perustua kokonaisvaltaiseen suunnitelmaan. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnonarvojen säilymiseen. Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 karttaliite 22, Virkistys, retkeily, matkailu ja urheilu (ote alla), näyttää Vuorentaustaa lähellä sijaitsevat Teivon hevosurheilualueen, Teivaalanharjun reitteineen ja seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeät alueet.

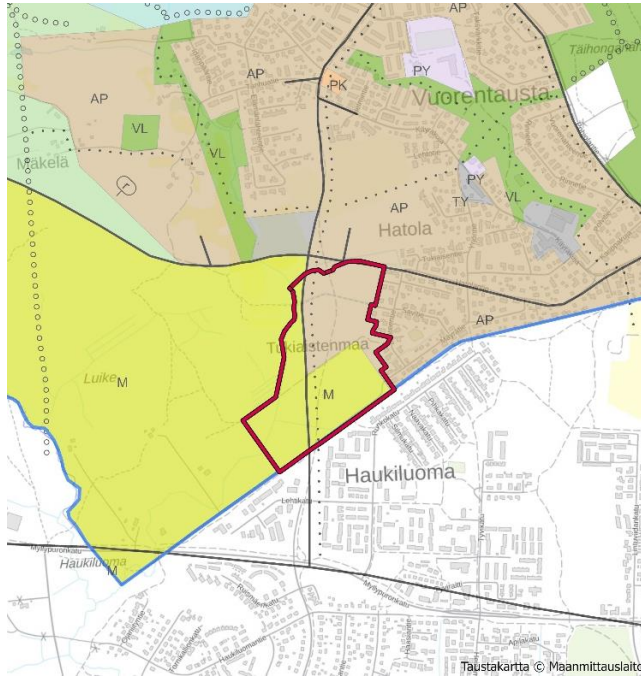

	Virkistysalue		Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue
	Virkistysalue		Matkailupalvelujen alue
	Retkeily- ja ulkoilualue		Urheilupalvelujen alue
	Retkeily- ja ulkoilualue		Ampuma- ja / tai moottoriratatoimintojen alue
	Kansallispuistot ja Siikaneva		Ulkoilureitti
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemi- palvelujen kannalta merkittävä		Melontareitti
			Viheryhteys

Voimassa oleva yleiskaava

Voimassa olevassa vanhassa yleiskaavassa (vahvistettu 1984) suunnittelualueelle on osoitettu pientalovaltaista asuntoaluetta (AP). Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu alueita maa- ja metsätaloudelle (M). Kaavamerkinnän M-mukaan alueelle on mahdollista sijoittaa haja-asutusta, kunhan rakennuspaikan pinta-ala on vähintään hehtaarin.

Yleiskaavassa on osoitettu Mastontien jatko Tampereen puolelle Myllypuronkadulle asti. Väylän viereen itäpuolelle osoitetaan kevyen liikenteen väylä. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu itälänsi suuntainen katuyhteys, joka yhdistyy itäpuolella Hatolantiehen.

Maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelmassa (MAPSTO) 2023-2027 on mukana Hatolan läntisen alueen osayleiskaavan muutos. Osayleiskaavalla tutkitaan Vuorentaustan ja Kolmenkulman välisen alueen maankäyttöä täydentyvän rakentamisen, liikenteen sekä virkistysyhteyksien jatkuvuuden näkökulmasta. Osayleiskaavan tavoiteaikataulu: luonnos-, ehdotus- ja hyväksymisvaiheet 2023-2025.

Kaupunkiseudun suunnittelu

Seututoimiston työskentelyä ohjaavat seutustrategia, rakennesuunnitelma ja kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen -sopimus vuosille 2020-2023. Vuosittain työskentely konkretisoidaan toiminnallisilla tavoitteilla. Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet liittyvät rakennesuunnitelman päivittämiseen ja MAL5-sopimuksen valmisteluun.

Seutustrategia: Kaupunkiseudun kuntien valtuustot ovat hyväksyneet syksyllä 2022 seutuhallituksen ehdotuksen uudeksi seutustrategiaksi. Sen visio on "Vehreä metropolimme 2040".

Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategia antaa askelmerkit kaupunkiseudun yhteistyölle. Kaupunkiseudun visiona on olla yhdessä tekemisen edelläkävijä ja kansainvälinen älykkään kasvun keskus. Strategian avulla tavoitellaan lisää kilpailukykyä, kestävästä rakennetusta kasvulle sekä hyvinvoivaa yhteisöä.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma

Maankäytön suunnittelussa ja yhdyskuntarakenteen kehittämisessä rakennesuunnitelma on tärkeä seudullinen kuntien välisen yhteistyön tuki. Viimeisin suunnitelma, Rakennesuunnitelma 2040, hyväksyttiin vuonna 2015. Uusi päivitys käynnistettiin keväällä 2022. Päivityksen nimeksi valikoitui Rakennesuunnitelma 2040+, mikä laajentaa suunnitelman perspektiiviä 2040-luvulle ja jopa sen yli.

Rakennesuunnitelman 2040+:n tavoitteet hyväksyttiin tammikuussa 2023. Rakennesuunnitelmassa tarkastetaan edellisen rakennesuunnitelman ratkaisut kasvun, sen kohdentamisen, joukkoliikennejärjestelmän, elinkeinojen ja asuinalueiden osalta. Uutena sisältönä tässä päivityksessä käsitellään viherrakennetta.

Rakennesuunnitelma luo lähtökohdat seudun kuntien ja valtio-osapuolen välisille MAL-sopimuksille. Syötteen sopimukselle saadaan rakennesuunnitelmasta.

Seutuhallitus hyväksyi rakennesuunnitelma 2040+ ehdotuksen kokouksessaan 25.10.2023 ja lähetti sen kaupunkiseudun kuntiin hyväksyttäväksi.

MAL 4-sopimus

Seutustrategian ohella kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen suunnittelun merkittävimmät tavoiteasiakirjat ovat rakennesuunnitelma ja kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus. Rakennesuunnitelmassa asetettu kuntien yhteinen pitkän aikavälin tavoite yhdyskuntarakenteen kehittämiselle jalkautetaan MAL-sopimuksen kautta.

Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja valtion välillä on solmittu vuodesta 2011 alkaen hallituskauden mittainen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) – sopimus. Sopimuksella tuetaan kaupunkiseudun kestävästä yhdyskuntarakenteen toteutumista ja vähähiilistä liikkumista. Toteutettavat ratkaisut perustuvat valtuustojen hyväksymään Rakennesuunnitelmaan 2040. Sopimus nojaa kaikkien kuntien ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä ja yhteistyön vahvistamisesta. MAL 4-sopimuksen 2020-2023 pääsisällöt ovat

1. Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä sekä
2. Asumisen ja elinympäristön laatu.

Sisällöt kohdistavat sopimuksen voimakkaasti kaupunkiseudun alueen sisäiseen kehittämiseen ja saavutettavuuteen. Ylöjärven kaupunginvaltuusto hyväksyi MAL 4 sopimuksen 7.9.2020.

Kaupunkiseutuyhteistyö kattaa Kangasalan, Nokian, Oriveden, Tampereen ja Ylöjärven kaupungit sekä Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnat. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu yhteistyötä tehdään lisäksi Pirkanmaan liiton, valtionhallinnon ja elinkeinoyhtiö Business Tampere Oy:n kanssa. Yhteistyötä koordinoidaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymässä. Lisätietoa osoitteissa www.tampereenseutu.fi

Ylöjärven kaupungin strategia

Ylöjärven kaupunginvaltuusto päätti Ylöjärven uudesta kaupunkistrategiasta kokouksessaan 4.4.2022. Uusi kaupunkistrategia ulottuu vuoteen 2032 asti. Se kiteyttää edelleen, edellisen strategian tapaan kaupungin visioksi eli tahdoksi ja tavoitteeksi ”Ylöjärvi - rohkea edelläkävijä”.

Ylöjärvi rakentaa elinvoimaa vahvaan kasvuun pohjautuen. Puhdas ympäristö, laadukkaat palvelut ja monipuolinen yrityskanta ovat tulevaisuuden elinvoiman kulmakiviä, joita viestintä ja vahvistuva markkinointi tukevat. Liikennejärjestelmää ja joukkoliikennettä kehitetään, ja Ylöjärvi osallistuu raitiotien seudulliseen laajentamiseen. Asukkaiden hyvinvointia parannetaan yhdessä heidän kanssaan. Ylöjärvi on aktiivinen toimija seudullisissa ja ylikunnallisissa yhteistyöverkostoissa.

Arvot ohjaavat kaikkea kaupungin ja sen työntekijöiden toimintaa, ja ne säilyvät ennallaan strategiapäivityksen yhteydessä. Arvot ovat vastuullisuus, kehitysrohkeus, oikeudenmukaisuus ja turvallisuus. Kaupungin toimintaa tarkastellaan strategiassa kolmen eri roolin kautta, jotka ovat elinvoimarooi, sivistys- ja hyvinvointirooli sekä yhteisö- ja demokratiarooi.

Vuorentaustan uusi asemakaava-alue sijaitsee keskellä Tampereen länsipuolisia työpaikkakeskittyimiä: Ylöjärven keskusta (nro 14), Lielahdi (nro 8), Tesoma (nro 13) ja Kolmenkulma (nro 50), joihin sekä Teivo-Mäkkylän alueelle on Vuorentaustasta noin 3 km:n matka.

Raitiotien suunnittelu (Lielahdi-Ylöjärvi)

Ylöjärven kaupunginvaltuusto päätti 2.11.2020 varautumisesta raitiotien sijaintiin alueellaan. Raitiotien tarkentava yleissuunnittelu Lielahdesta Ylöjärvelle on alkanut Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien yhteistyönä. Raitiotien tarkentava yleissuunnitelma valmistui vuoden 2022 lopussa.

Suunnitelma käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 13.2.2023. Lielahdi-Ylöjärvi raitiotien tarkentava yleissuunnitelma on jatkoa Tampereen raitiotien seudulliselle yleissuunnitelmalle. Seudullisessa yleissuunnitelmassa määritettiin Tampereen raitiotien kuntarajat ylittävien ratahaarojen linjausten sijainnit ja periaatteet. Tässä tarkentavassa yleissuunnitelmassa yhdistetään nämä kaksi suunnitelmaa ja tarkennetaan aiempia suunnitteluratkaisuja palvelemaan Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien asemakaavoitusta sekä katu- ja kunnallistekniikan verkostojen jatkosuunnittelua. Yleissuunnitelmassa tarkennettiin raitiotien seudullista yleissuunnitelmaa ja siinä esitettyjen pysäkkien ja radan sijaintia. Työssä huomioidaan myös raitiotien pistoraidevaraus Ylöjärven mahdolliselle junaseisakkeelle, mikä on esitetty edellisessä vaiheessa, mutta tätä varausta ei tässä työssä tarkenneta. Seudullisessa yleissuunnitelmassa Ylöjärven ratahaaran osalta jäivät auki mm. raitiotien risteämiskäytännöt Vaasantien ja pääradan kanssa sekä tarkka pysäkkien määrä ja sijoittuminen.

Yleissuunnitelman tarkennus ei tähtää välittömään raitiotien rakentamiseen, vaan alustavana arviona on, että Hiedanranta-Leijapuisto -ratahaaran rakentaminen voisi ajoittua vuosille 2029-2032. Tämän raitiotien tarkentavan yleissuunnitelman tavoitteena on ollut antaa lähtökohdat Hiedanranta-Ylöjärvi – ratahaaran maankäytön suunnitteluun sekä mahdollisesti myöhemmin käynnistyvään raitiotien hanke- ja toteutus suunnitteluun.

Raitiotietä suunnitellaan osana Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen kokonaisu järjestelmää, joka muodostuu bussiliikenteestä, raitiotieliikenteestä ja rautateiden lähiliikenteestä. Ylöjärvi on pääradan Helsinki-Tampere-Oulu varrella. Tässä suunnitelmassa ei ole tarkasteltu Ylöjärven lähijuna- tai kaukojunaseisakkeen toteuttamismahdollisuuksia.

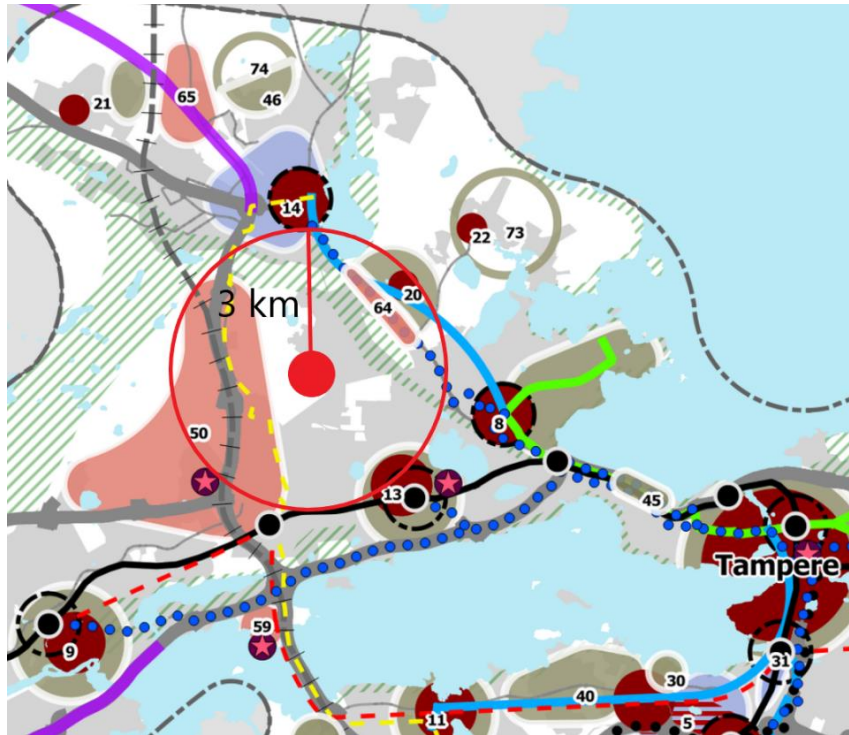
Lisätietoa hankkeesta löytyy Tampereen Ratikka -verkkosivulta.

Tampereen kaupunkiseudun liikenneverkosto

Vuorentaustan uusi asemakaava-alue sijaitsee keskellä Tampereen länsipuolisia työpaikkakeskittyimiä: Ylöjärven keskusta (nro 14), Lielahdi (nro 8), Tesoma (nro 13) ja Kolmenkulma (nro 50), joihin sekä Teivo-Mäkkylän alueelle on Hatolasta noin 3 km:n matka. Uusi asemakaava-alue tarjoaa hyvät yhteydet läheisiin työpaikkakeskittyimiin.

YLÖJÄRVI

- Suunnittelualue
- Asemakaava-alue (2012)
- ▨ Viherverkosto
- Seutukeskus
- Aluekeskus
- ▨ Aluekeskuskokonaisuus
- Lähipalvelukeskus

- 1 Alueen numero
- Uusi/merkittävästi kehitettävä asuinalue
- Uusi/merkittävästi kehitettävä työpaikka-alue
- Uusi/merkittävästi kehitettävä asuin- ja työpaikka-alue
- ★ Osaamiskeskittymä
- ✈ Lentoasema

- Raitiotie, 1. vaihe
- Raitiotie, 2. vaihe
- Lähijunaliikenne
- Taajamajunaliikenne
- Uusi ratayhteys
- Juna-asema/seisake
- Mahdollinen järjestelyratapihan sijainti

- Seudullinen runkobussi
- - Kehäbussi 1
- - Kehäbussi 2
- Lentokenttäbussi
- Joukkoliikenteen solmupiste
- Uusi/parannettava tie
- Uusi/parannettava valtatie

Vuoden 2040 jälkeen toteutettavat alueet/hankeet

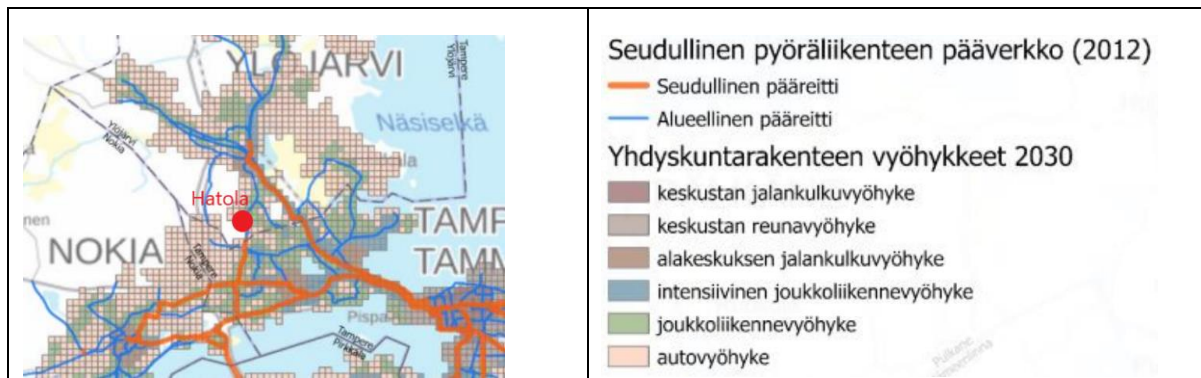
- Vuoden 2040 jälkeen toteutettavat alueet/hankeet
- Uusi/merkittävästi kehitettävä työpaikka-alue 2040+
- Uusi/merkittävästi kehitettävä asuin- ja työpaikka-alue 2040+
- Raitiotien laajenemisvaraus

Tampereen kaupunkiseudun pyöräliikenteen pääverkko

Tampereen kaupunkiseudun pyöräliikenteen pääverkko on parhaillaan uudistettavana. Suunnittelun aikajänteet ovat 2030 ja 2050. Tavoitteena on ajantasaistaa kokonaiskuva tavoiteverkon nykytilasta, laajentamistarpeista ja -mahdollisuuksista ja päivittää ja yhdenmukaistaa pyöräliikenteen seudullinen tavoiteverkko laatutasotavoitteineen. Tavoitteena on väylän suunnitteluohjeen mukaisesti ”oikea ratkaisu oikeaan paikkaan”, laatutasojen kytkentä liikenneympäristöön, maankäytön kehittämisvyöhykkeisiin ja pyöräliikenteen kasvutavoitteisiin sekä kuntien verkkosuunnitelmien yhteensovittaminen. Tavoitteena on myös seurantakriteerit ja ohjeistus tarvittavan tietopohjan muodostamiseksi.

Vuorentaustan asemakaava-alueella pohjoiseteläsuuntaisena sijaitseva kevyen liikenteen yhteys on seututoimiston suunnittelutyöpajan 4/2022 mukaan tavoitteena määrittää seudulliseksi pääreitiksi, Kuruntieltä Mastontietä Ikurintielle. ”Pääreitti”, määritelmänsä mukaan, on pyöräliikenteen keskeisellä saavutettavuusalueella, yhdistää keskuksia toisiinsa, sillä on paljon käyttäjiä, ja se suunnitellaan nopeaksi ja suoraksi korkeilla laatustandardeilla.

Teivaalanharju osana valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Teivaalanharju sijaitsee Vuorentaustan uuden suunniteltavan asemakaava-alueen itäpuolella noin 1 km:n etäisyydellä ja tarjoaa päivittäisiä lähivirkistys-, ulkoilu- ja kuntoilumahdollisuuksia jalankulkuetäisyydellä. Teivaalanharju lukeutuu Pirkanmaan harjumaisemiin, joka on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Valtioneuvoston päätös 18.11.2021).

Jääkauden synnyttämät harjujaksot muodostavat yhdessä vesistöjen kanssa Pirkanmaan maakunnan maisemakuvan merkittävimmän ominaispiirteen. Harjuilla on runsaasti luonnonarvoja, jotka kertovat maiseman geomorfologisesta historiasta ja jotka tarjoavat elinolosuhteet harvinaisille kasvi- ja eläinlajeille. Pirkanmaan harjumaisemien maisemanähtävyyteen kuuluvat harjuosuudet ovat lisäksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, jotka ovat muodostuneet kulkureiteiksi, asutusmaiseman rungoksi ja matkailullisesti merkittäviksi näköalapaikoiksi.

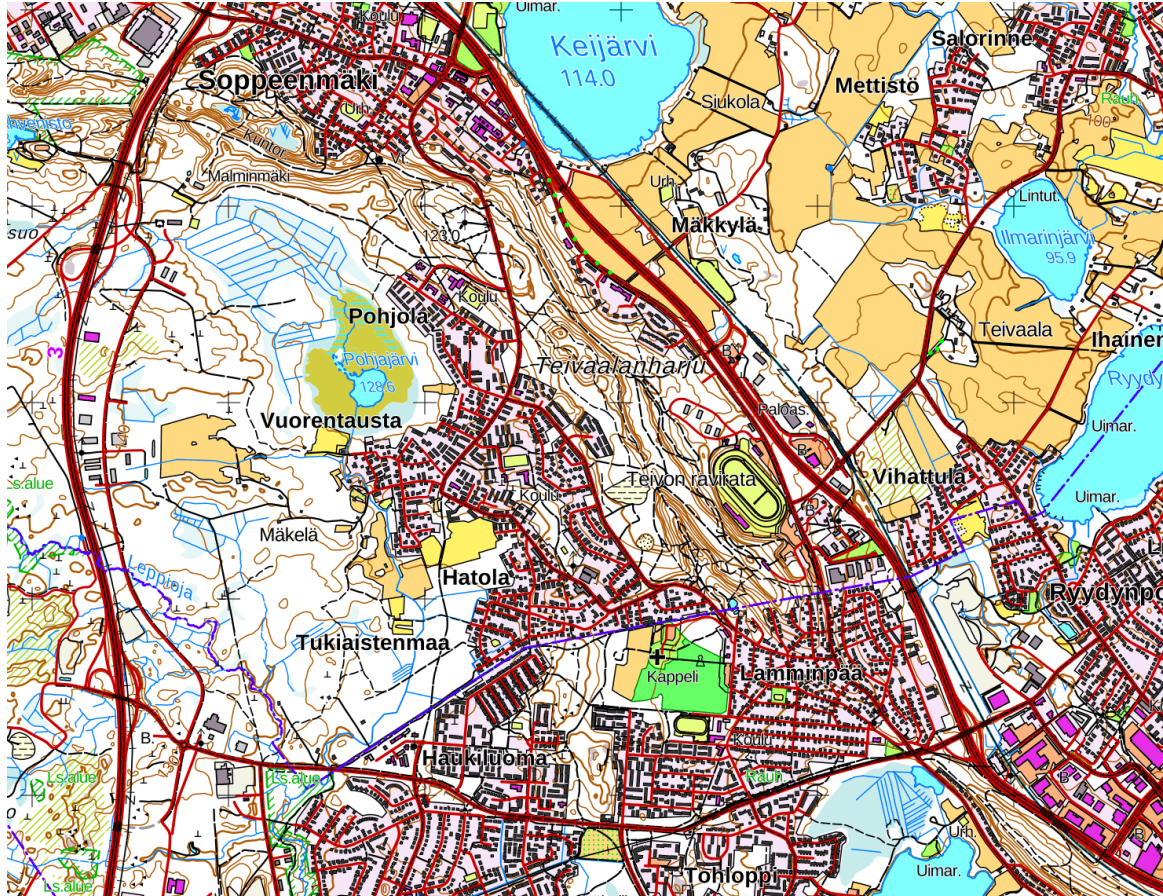
Pirkanmaan harjumaisemien maisemanähtävyys muodostuu kahdeksasta harjumaisemakohteesta, jotka sijaitsevat Suomen pisimmällä yhtenäisellä soramuodostumalla, lähes 200 kilometriä pitkällä Pohjankankaalta Ensimmäiselle Salpausselälle ulottuvalla saumamuodostumalla. Maisemanähtävyyteen kuuluvat Vatulanharjun–Ulvaanharjun harju Ikaalisissa ja Hämeenkyrössä, Teivaalanharjun, Epilänharjun, Pispalanharjun–Pyykinin, Kalevankankaan ja Aakkulanharjun muodostama kokonaisuus Ylöjärvellä ja Tampereella sekä Kirkkoharjun–Kuohunharjun sekä Keisarinharjun–Vehoniemenharjun–Syrjänharjun harjut Kangasalla ja Pälkäneellä.

Teivaalanharjun, Epilänharjun, Pispalanharjun–Pyykinin, Kalevankankaan ja Aakkulanharjun muodostama

kokonaisuus kulkee Ylöjärveltä Tampereelle lävistäen lähes koko Tampereen kaupunkialueen luodekaakko-suunnassa. Arvokkaana viheralueena kaupunkiasutuksen keskellä erottuva harjajakso on yleispiirteiltään kapea ja korkea. Pyykinin korkein kohta kohoaa yli 80 metriä harjun pohjoispuolella aukeavan Näsijärven pinnan yläpuolelle.

Teivaalanharjun ja Pyykinin rinteillä on erittäin laajoja ja edustavia muinaisrantoja. Selvimmin hahmottuva muinaisranta on Pyykinin rinteeseen 125 metrin korkeuteen merenpinnan yläpuolelle kasautunut Yoldiameren aikainen rantatörmä. Pyykinin maisemakokonaisuuteen kuuluu myös ikivanhaa peruskalliota oleva jyrkkäreunainen Varalan ja Haulikallion kalliopaljastuma. Pyykinin eteläosia halkovaa kvartsi- ja granodioriittijuonnetta lukuun ottamatta Ylöjärven ja Tampereen harjuosuuksien kallioperä on pääasiassa biotiittiparagneissia.

Liikenneverkko ja joukkoliikenne

Vuorentaustan eteläosan asemakaava laajentaa Vuorentaustan jo olemassa olevaa asuinalueita. Alueen lähimpinä naapureina etelässä ja kaakossa Tampereen puolella ovat Haukiluoman, Ikurin ja Lamminpään asuinalueet.

Vuorentaustan asemakaava-alueelle saavutaan Ylöjärven keskustasta Soppeenmäen suunnasta Mastontie-kokoojakatua pitkin. Vuorentaustan asemakaavojen muutoksen ja laajennuksen mukaan Mastontietä jatketaan ja rakennetaan kokoojakatuna asemakaava-alueen halki etelään siten, että katu yhdistyy Tampereen puolella Ikurintiehen ja sen kautta Myllypuronkatuun. Myllypuronkadulta on sujuvat yhteydet ja noin 2-5 km etäisyys valtatielle 3 (Vaasa-Helsinki), valtatielle 11 (Porintie) ja valtatielle 12 (Turuntie).

Ylöjärven tavoitteena on rakentaa Mastontien jatke alueen rakentamisen alkuvaiheessa, jotta jo rakentamisaikainen liikenne saataisiin kulkemaan Mastontien jatkeen kautta.

Mastontien uusi osuus tulee todennäköisesti tuottamaan jonkin verran läpiajoliikennettä Haukiluoman ja Soppeenmäen välille. Uuden reitin avautuessa läpiajoliikenne Lamminpään suuntaan puolestaan vähenee.

Mastontien varteen tuleva kevyen liikenteen yhteys on tarkoitus rakentaa pyöräilyn seudulliseksi pääreitiksi, joka yhdistää nykyiset seudulliset pääreitit Kuruntien ja Ikurintien. Reitistä tulee todennäköisesti hyvin suosittu.

Vuorentaustassa liikennöi lähiliikenteen bussivuorot. Bussivuorojen uudistamista suunnitellaan liikennöitsijöiden kanssa tarpeen mukaan uusien asemakaava-alueiden rakentumisen edetessä.

Aluetta lähin paikallisjunaliikenteen asema on Tesomalla noin 3 km etäisyydellä.

Lielahdi-Ylöjärvi -raitiotiesuunnitelmia laaditaan parhaillaan. Mikäli Ylöjärvi päättää toteuttaa raitiotien, se avautuisi liikenteelle arviolta vuonna 2032. Tällöin Soppeenmäen ja Teivon pysäkit ovat suunnilleen samalla etäisyydellä, noin 3 km:n päässä asemakaava-alueesta tarjoten nopean yhteyden Ylöjärven keskustaan ja Tampereen kaupunkiseudun palveluihin.

Tampereen kaupungin kaavatilanne

Haukiluomassa Myllypuronkadun varressa on uusia kerrostalokortteleita, sekä uusi lähikauppa ja päiväkoti. Alueen täydennysrakentaminen on pienimuotoista rivitalo- ja omakotitaloasutusta. Haukiluoman teollisuusalue (Lehtikatu) on yleiskaavoituksessa osoitettu asumiseen mutta asemakaavoituksen käynnistyminen ei ole näköpiirissä. Teollisuusalueella on paljon pienteollisuutta eikä se ehkä siten ainakaan nopeasti ole potentiaalinen muutoksen kohde. Lielahden suunnittelu ja täydennysrakentaminen etenee rautatien rakentamisen yhteydessä.

Lamminpään nykyinen liikenne kulkee kapeita verkkoja pitkin ja on häiriöaltis (Vuorentaustantie, Pohjolantie). Tämän vuoksi Tampereen suunnasta Vuorentaustan uudelle suunniteltavalle asuinalueelle suuntautuva liikenne tulee jo alkuvaiheessa ohjata Myllypuronkadun kautta uudelle Mastontien jatkeelle, jotta liikenteen ei tarvitse ajaa Lamminpään katuverkon kautta (neuvottelu Tampereen kaupungin suunnittelijoiden kanssa 26.8.2021). Myllypuronkadulla ei ole vielä liikennevaloliittymää, mutta sellainen toteutunee Mastontien yhteyden avautuessa. Tampereen puoleisesta kadusta ei ole vielä katuyleissuunnitelmaa. On tärkeää sovittaa rajapinta siten, että tulee samanlainen poikkileikkaus kummallakin puolella. Myös pyöräilyn, hiihtoreittien ja jalankulun ratkaisun tulisi olla yhtenäinen.

Vuorentaustan alueen eteläinen virkistysyhteys toimii ja tarvitsee tilaa myös ekologisena yhteytenä, alueen luonnon herkkyyks kasvaa asukasmäärän kasvaessa ja luonnonmukaisen ympäristön vähetessä. Keskuspuistoverkosto toimii luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kantokyvyn selkärangana viheralueverkostossa.

Tampereen puolella on laadittu liito-oravaselvityksiä ja tarvittavat reitit huomioidaan kaavoituksessa. Tampere on laatinut laajaa lahokaviosammalselvitystä. Lahokaviosammal kasvaa lahokuusella, tunnuspiirteensä on itujyväryhmä. Lahokaviosammal putosi erityisesti suojeltavien lajitojen listalta, mutta lahokaviosammal täytyy edelleen ottaa huomioon kaavoitustyötä tehdessä, sillä se on rauhoitettu ja erittäin uhanalainen. Tampereen suunnitelma turvaa lahopuulajeja ja luonnon monimuotoisuutta.

Yleiskaavallisen tarkastelun päätelmiä ja suosituksia

Vuorentaustan eteläosan asemakaavoitus tukee ylempiasteisten kaavojen ja suunnitelmien tavoitteita.

- Laadittava asemakaava on Ylöjärven kaupunkistrategian ja sen vuoden 2022 päivityksen linjausten mukainen ja toteuttaa Maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelmaa (MAPSTO).
- Asemakaava ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Asemakaava toteuttaa Pirkanmaan maakuntakaavan ja Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman ja sen päivityksen tavoitteita.
- Voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna Vuorentaustan asemakaava tarkentaa luonnon arvoalueiden sijaintia ja rajauksia, toteuttaa asumisen aluevarausta ja toteuttaa riittävän viheryhteyden ja virkistyskäyttöön osoitetut alueet.

Vuorentaustan asemakaava-alueella on sijaintinsa, ympäristönsä ja yhteyksiensä puolesta monia vahvuuksia uudeksi asuinalueeksi.

- Alue sijaitsee keskellä Tampereen länsipuolisia työpaikkakeskittymiä: Ylöjärven keskusta, Lielahdi, Tesoma ja Kolmenkulma, joihin sekä Teivo-Mäkkylän alueelle on Hatolasta noin 3 km:n matka.
- Kaikki Ylöjärven keskustan ja Tampereen Tesoman ja Lielahden monipuoliset palvelut ovat alle 4 km:n etäisyydellä alueesta. Uusi koulu ja päiväkotikoti (Vuorentaustan asemakaavojen muutos ja laajennus, hyv. 23.5.2023 KV) Hyvä palveluverkko.
- Alue sijaitsee monipuolisten liikenneyhteyksien äärellä. Myllypuronkadulta on sujuvat yhteydet ja noin 2-5 km etäisyys valtatielle 3 (Vaasa-Helsinki), valtatielle 11 (Porintie) ja valtatielle 12 (Turuntie). Lähin paikallisjunaliikenteen asema on Tesomalla noin 3 km etäisyydellä. Mastontietä tavoitellaan seudulliseksi pyöräilyn pääreitiksi. Uusien asuinalueiden potentiaali joukkoliikenteen kehittämiseksi. Raitiotien suunnittelu Lielahden ja mahdollisesti myöhemmin Vaasantietä pitkin Ylöjärvelle.
- Alue sijaitsee keskellä monipuolisia ympärivuotisia virkistysmahdollisuuksia. Lähialueella noin 1 km:n etäisyydellä on Teivaalanharjun virkistys-, ulkoilu- ja urheilupalvelujen alueet sekä yhteydet Kolmenkulman ja Tohlopin-Tesoman lähivirkistysalueiden ja urheilupalveluiden suuntiin.

Vuorentaustan asemakaava-alueeseen kytkeytyy monipuolisia luonnon ja ympäristön arvoja, jotka voidaan ottaa asemakaavoituksessa huomioon.

- Lähialueen luonnon arvokohteita ovat Ylöjärvenharjun pohjavesialue, Teivaalanharjun valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja maakunnallisesti arvokas geologinen muodostuma sekä Myllypuron Natura-alue.
- Tarkastelualueen eteläosassa sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu seudullinen viheryhteys. Suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viherväylien ja ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Muita huomioita:

- Seudullinen pyöräilyn pääreitti ja kokoojakaturon tuovat näkyvyyttä uuden Mastontien varren korttelien liiketiloille. Vilkaalle kokoojakadulle ei tulisi osoittaa suoria tonttiliittymiä.
- Mastontien suunnittelussa huomioidaan yhteensovittaminen Tampereen katuverkkoon.
- Uusien asuinalueiden liittyminen ja sopivuus jo olemassa oleviin korttelirakenteisiin sekä alueen luonnonympäristön ominaispiirteisiin.

